

יבוא, יצוא ומה שביניהם סקירות וחידושים בענייני חוק ומשפט עו"ד גיל נדל, ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים

בית המשפט קבע כי החלטת רשות המכס לבטל את ההכרה בתעודות המקור הייתה כדין

עו"ד גיל נדל, עו"ד דייב זיתון, חן בן חיון

תיאור מקרה

היבואנית, חברת קשר ימי בע"מ, ייבאה טרקטורוני משא מהיצרן האמריקאי Arctic Cat והגישה לרשות המכס תעודות מקור המאשרות כי הטובין המפורטים בהן עומדים בכללי המקור הקבועים בהסכם הסחר בין ארצות-הברית לישראל, אשר מזכים את היבואנית בפטור ממכס בישראל.

במהלך השנים 2012-2015, ערכה רשות המכס בדיקות ביחס למספר תעודות מקור שהוגשו על-ידי היבואנית והגיעה למסקנה כי שלוש מתוך ארבע תעודות מקור שנבחנו, אינן עומדות בכללי המקור.

לפיכך, הוציאה רשות המכס ליבואנית שתי הודעות חיוב בגין גירעון בסך כולל של 140,454 ש"ח, בהן הודיעה על החלטתה לבטל את הנחת המכס לה זכתה היבואנית, מאחר שתעודות המקור המפורטות אינן עומדות בכללי המקור בהתאם להסכם הסחר.

טענות היבואנית

לטענת היבואנית, נטל השכנוע שתעודה הנחזית להיות תעודת מקור אינה עומדת בכללי המקור בהתאם להסכם הסחר מוטל על כתפי רשות המכס וכי היה על רשות המכס להניח בפני בית המשפט ראיות קבילות והיא לא עשתה כן.

לעניין סבירות החלטת רשות המכס, הוסיפה היבואנית כי ההחלטה לבטל את ההכרה בתעודות המקור, ניתנה באופן שרירותי ולאחר בירור שטחי בלבד.

בהקשר לבירור בדיעבד של רשות המכס אל מול היצואן בנוגע לתעודות המקור, טענה היבואנית כי הרשות אמורה לקבל את התשובות על גבי תצהיר מאומת בידי נוטריון.

לעניין הבאת ראיות מצדה של היבואנית, טענה היבואנית כי הייתה לה מגבלה בעניין זה מאחר שהיא מצויה בסכסוך עם Arctic Cat וכי קשר בין הסכסוך העסקי ביניהן, לבין ההתנערות של Arctic Cat מתעודות המקור.

דיון

בית המשפט קבע לעניין נטל השכנוע, כי העובדה שלפיה מדובר בשלילה בדיעבד של ההכרה בתעודה של תעודת מקור, לאחר שהיבואנית קיבלה את הפטור מתשלום מכס בעת שחרור הטובין, אינה משנה את נטל השכנוע בהליך המשפטי ואינה מעבירה אותו לכתפי הרשות.

בית המשפט ציין בהקשר זה, כי מנגנון קבלת הפטור, מתבצע בכפוף להמצאת תעודת המקור ללא בדיקה של הרשות מעבר לבדיקה טכנית של המסמכים, תוך הותרת אפשרות הרשות לערוך ביקורת בדיעבד. לפיכך קבע בית המשפט, כי אין מדובר במצב שבו הרשות קיבלה החלטה להעניק פטור לאחר שיקול דעת מהותי שהופעל, ובהמשך החליטה לשנות את החלטתה (שאז ניתן לטעון שהנטל להצדיק את השינוי מוטל על כתפי הרשות).

בית המשפט קבע לעניין קבילות הראיות, כי החלטת הרשות לבטל את ההכרה בתעודת המקור, הינה החלטה מנהלית, הנסמכת על ראיות מנהליות ולפיכך הרשות רשאית להתבסס על ראיות מנהליות, אף אם אין קבילות במשפט אזרחי או פלילי.

עוד קבע בית המשפט, כי החלטות הרשות לבטל את ההכרה בתעודות המקור, לא ניתנו באופן שרירותי וכי הרשות ערכה פעולות סבירות והולמות של חקירה ודרישה והוסיף כי, ככלל, אין כל הצדקה להטיל על הרשות משאבי בדיקה מעבר לפניית בכתב ליצואן המופיע על גבי תעודת המקור בהתאם לטופס המובנה בהסכם הסחר.

בית המשפט קבע לעניין חובת צירוף תצהיר מטעם היצואן, כי הרשות לא אמורה לקבל את התשובות על גבי תצהיר מאומת בידי נוטריון ודרישה זו יש בה כדי להכביד עד מאוד ושלא לצורך, על אפשרות הבדיקה.

בית המשפט ציין, כי היבואנית לא עמדה בנטל השכנוע המוטל כתפיה להוכיח את טענתה ולא הביאה כל ראיה שיש בה כדי לסתור את ממצאי רשות המכס.

בית המשפט הוסיף לעניין זה, כי טענת היבואנית שלפיה לא היה באפשרותה להביא ראיות מאחר שהיא מצויה בסכסוך עם Arctic Cat, אין בה כדי לשנות, כיוון שאין קשר כרונולוגי בין מועדי האישור והסירוב של תעודות המקור על-ידי Arctic Cat לבין מועד הסכסוך בין החברות.

הכרעה

תביעת היבואנית נדחתה, ונפסקו לחובתה הוצאות המשפט בסך כולל של 15,000 ₪.

ת"א 9540-02-17 קשר ימי בע"מ נ' מדינת ישראל. בפני כבוד השופט אמיר לוקשינסקי-גל. החלטה מיום 16.7.20.
[ב"כ הצדדים: ב"כ התובעת - עו"ד משה בר; ב"כ הנתבעת - עו"ד ניצן זגרינסקי].

* * *

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד גיל נדל - ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים. בדוא"ל Gill.Nadel@goldfarb.com ו/או בטלפון 03-6089979.